

EKONOMİ & HUKUK BULUŞMALARI Adana

25 Nisan 2024

Av. Semih Gökayaz

Adana Barosu Başkanı

Sayın TÜRKONFED Yönetim Kurulu Başkanı, Saygıdeğer misafirler, hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Ekonomik refahın toplumda yaygınlaşması ve adil bir gelir dağılımının tesis edilmesinde hukuk ve ekonomi, birbirini tamamlayan iki temel disiplindir. Hukukun olmadığı yerde gelişmeden, kalkınmadan, sosyal adaletten bahsetmeye olanak yoktur. Bireyin, yurttaşlık bağı ile etrafında birleştiği en temel hukuki metin Anayasa'dır. Anayasa ve yasalar, yurttaşın önünü açacak, potansiyelini değerlendirecek, özgürlüklerle yeni fikirlerin ortaya çıkmasına olanak sağlayacak nitelikte olmalıdır.

Hayal ettiğimiz ülkeyi kurmak; ancak teminat altına alınmış birey özgürlükleri sayesinde gerçekleşebilecektir. Bu da ancak herkesi kapsayan, temel hak ve özgürlükleri koruyan, temel hakların kullanımını işlevsel kılan bir Anayasa ile mümkündür.

Peki, "Yeni Anayasa" çağrıları yapılmadan bir günü bitirmediğimiz ülkemizde durum nedir? Cumhurbaşkanının tarafsızlığı, yargı bağımsızlığı, basın özgürlüğü, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı, Ormanların korunması ve kuvvetler ayrılığı gibi temel prensipler Anayasa'da düzenlenmiş olmasına rağmen artık ihlali kanıksanmış ilk göze çarpan başlıklardır. Anayasa'nın fiilen rafa kaldırıldığı ülkemizde, bitmek bilmeyen bir "yeni anayasa" tartışması söz konusudur. Bu tartışmanın özünde yurttaşın potansiyelini Anayasa ile ortaya çıkarma kaygısı mı, yoksa iktidar sahiplerinin kurulu düzenin bekasını Anayasa'ya uyarılma çabası mı yatmaktadır? Bunun üzerinde durmak, düşünmek, konuşmak lazım.

TÜRKONFED'in 3 Aralık 2022'de Adana'da düzenlemiş olduğu "24. Girişim ve İş Dünyası" zirvesine biz de davet üzerine katılmıştık. Programda iş insanları tarafından yapılan konuşmaların tamamı hukukun üstünlüğü, yargının bağımsızlığı ve adalet üzerineydi. Bu ülkenin onurlu birer yurttaşları olarak hepimizin adalet talep ediyoruz. Peki uygulamadaki halimiz nedir? İşe hakim ve savcı sınavlarıyla başlayalım. Hakim ve savcıların mesleğe kabulleri; adil ve objektif kriterlere göre yapılmakta mıdır? Hayır. Oysa ki adalet, önce adaleti dağıtacak kişilerin belirlenmesinde sağlanmalıdır. Hakim-Savcı sınavına giren adaylardan, kontenjanın 3 katı kadar adayın yazılı sınavda başarılı sayılıp 2/3'nün yapılan mülakat sonucu elenmesi, yargıda kadrolaşma amacından başka bir amaca hizmet etmemektedir.

Ülkemizde uzun yıllardır kanıksanmış bir şekilde iktidar ile bir bağı, bir yakınlığı olmayan kişilerin hakim ve savcı olma ihtimali yoktur. Denetimi olmayan bir düzenin sağlıklı işleme imkanı yoktur. Her sistem gibi adalet sistemi de denetlenmelidir. -Mış gibi yapılan bir denetimin kimseye faydası yoktur. HSK tarafından yapılan denetim ve soruşturmalar, hakim ve savcılarını koruma güdüsüyle yapılmamalıdır-.

Geçtiğimiz Kasım ayında medyaya yansıyan bir haberde; 2 yıl süre içinde kendisine tevzi edilen 950 dosyadan 460'ının kapağını açmayan savcıya HSK tarafından uyarı cezası verildi.

Adana'da yaşadığımız bir olayı paylaşayım; işe iadeye ilişkin davalarda gerekçeli kararı 15 ayda yazmadığı için hakkında onlarca şikayetimiz olan hakim, ancak "HSK'YI HSK'YA ŞİKAYET EDİYORUZ" başlıklı eylem sonucu yerini değiştirildi. İşini iyi yapan hakim ve savcılarını tenzih ederek ve haklarını teslim ederek, adaletin gerçekleşmesi için en güçlü motivasyon savunmadadır, avukatlardadır. Hakim ve savcılarının motivasyonları, mesleki şevklerini arttıracak yöntemler hayata geçirilmelidir. Hakim ve Savcılık teminatı, yaptığı işi sevmeyen, adaletin tecellisi konusunda heyecan duymayan kişilerin kalkması olmalıdır.

Yargı sistemimizde cezasızlık politikası hakimdir. Hukuk sistemimiz, "Yapanın yanına kar kaldığı" bir sistemdir. Yasalarda öngörülen kuralların müeyyidesi, caydırıcı değildir. HAGB, erteleme, para cezasına çevirme, infaz indirimi gibi uygulamalar nedeniyle "suç işlemekten korkmayan" insan tipi yaratılmıştır. Hukuk sistemimiz adalet arayana ilaç olmak yerine, Nasrettin Hoca'nın kazanı misali davalardan dava doğurmaktadır.

Ekonomi alanındaki faiz tartışması, bir yönüyle hukuk alanında da yaşanmaktadır. Belirlenmesi Cumhurbaşkanının imzasına bağılı olan yasal faiz oranı % 9'dur. Ülke gerçeklerinden çok uzak olan bu oran nedeniyle para alacaklarında alacağına geç kavuştuğı için zarara uğrayan alacaklılar haklı olarak munzam zararı karşılamak üzere 2. Davayı açmaktadırlar. Kira paralarına yapılacak artış oranı özel borç ilişkisinden çıktı, 3. Sayfaya düştü. Kira konusu da uzun ara ile verilen duruşma günleri ile yargıyı etkisiz ve aciz göstermektedir.

Müzakere yapılmadan, günü kurtarmaya yönelik alınan kararlar yargı sistemini kilitlemekte, iş yükünü artırmakta, az olan güveni de ortadan kaldırmaktadır. Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay Üyelikleri, seçilenlerin niteliğı göz ardı edilerek kişilerin görevleri sırasındaki iktidara gösterdikleri sadakate göre belirlenmektedir.

Anayasa Mahkemesi üyesi seçilmek için yeterliliğı olmayan bir Başsavcının, önce Yargıtay Üyesi yapıp dosya kapağı açmadan Anayasa Mahkemesi üyesi olması hafızalardadır. İstanbul Anadolu Adliyesi'ndeki usulsüzlükleri bir mektupla HSK'ya bildiren başsavcının mektubunun ardından soruşturma açılması beklenirken sus payı olarak Yargıtay Üyeliğine atanmış olması hala tazeliğini korumaktadır. Bu anlayışla devam edilirse çok yakında Yargıtay'da nitelikli hakim krizi baş gösterecektir.

Kanun ve düzenin egemen olduğu, keyfiliğın olmadığı, iktidarın denetlenebildiğı politik kurumların oluşturulması, ekonomik başarıyı getirir. Bu kadar keyfiliğe hiçbir yurttaşın rıza göstermemesi gerekir. Programın düzenlenmesinde emeğı geçen herkese teşekkür eder, saygılarımı sunarım